

Szöveget bányásznak, sikerrel

Szövegbányászati módszerével az USA-ban rendezett versenyen jól szerepelt az MTA szegedi Mesterséges Intelligencia Kutatócsoport és az SZTE Informatikai Tanszékcsoport csapata.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az I2B2 National Center for Biomedical Computing amerikai egyesült államokbeli kutatóintézet rendezte meg az első, az orvosi zárójelentések automatikus feldolgozását célul tűző nyílt, nemzetközi szövegbányászati versenyt. A Magyar Tudományos Akadémia szegedi Mesterséges Intelligencia Kutatócsoportja és a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Informatikai Tanszékcsoport doktoránsaiból és hallgatóiból álló csapat a versenyen kiemelkedő eredményeket ért el. A két kitűzött feladatra épített rendszerüket mutatták be a Washingtonban rendezett éves szimpóziumon. Az egyik feladatra, az orvosi rekordok anonimizálására benyújtott modell a második helyen végzett (az eltérés a győztes rendszerhez képest ezredszázalékos volt). A szegedi csoport másik pályázata, a beteg dohányzási státusának megállapítására beadott rendszer is az élmennyben végzett.

A szövegbányászatról tudni kell, hogy elektronikus formában rendelkezésre álló, de feldolgozatlan dokumentumállományokat vizsgálunk. Ilyen nagy mennyiségű, hasznos tudást rejtnek a kórházakban felhalmozódó vizsgálati dokumentumok. Ezekből szövegbányászati technikákkal statisztikák gyűjthetők. A számsorokból pedig következtetések adódnak: például az is, hogy a szívinfarktussal kórházba szállított betegek 67 százaléka dohányzik.

Leáldozóban a színházi parókák és pótszőrzetek divatja

Repül az álbajusz, ki tudja, hol áll meg

Leáldozóban a színházi ál- és pótszőrzetek divatja: a paróka, az álbajusz és az álszakáll egyre ritkábban szükséges a produkciókhoz. Emberi hajból készített kellékek helyett inkább jó minőségű, praktikus műanyagokat használnak.

Több mint kétezer parókát őriznek a Szegedi Nemzeti Színház fodrásztárában. Az 1-es leltári számot viselő legrégebbi már elmúlt nyolcvan éves, de még ma is játszhatna. Bodnár György, a színházi hajszobrászok szeptemberben kinevezett vezetője 36 éve dolgozik a szakmában, azt mondja, sok minden megváltozott az utóbbi évtizedben. Leáldozóban a színházi pótszőrzetek divatja, a modern rendezők többsége nem szereti a parókákat, álszakáll és álbajusz még ritkábban kerül a színészekre.

„ Akkora fülest kaptam, hogy a két félből álló Jávor-bajuszom egyik „szárnya” valahol a hatodik sorban kötött ki

Székhelyi József

– Saját növesztésű szőrökkel játszom, mert zsigerileg utálok az éterben oldott gyantából készült ragasztóanyagot, a masztixot – meséli Székhelyi József, a szegedi teátrum színész-direktora. – A Régi-módi történet Madách színházi premijén drága Schütz Ilával volt egy közös jelenetünk: ő Gizellát én pedig Kálmánkát játszottam. A záró jelenetben, testvéri összecsapásunk végén kellett tőle kapnom egy pofont. Bal kezéből a jobb orcámra akkora fülest kaptam, hogy a két félből álló Jávor-bajuszom egyik „szárnya” valahol a hatodik sorban kötött ki – azóta sem került elő. Irgalmatlan nagy röhögés volt, hatalmas tápsot kaptunk. Azóta rettegek

A Bánk bán két Ottója nyáron a szabadtéri fodrászatán: Nyári Zoltán a székben, Kovácsné István beavatkozásra várva

Fotó: Karnok Csaba

az ilyen nyílt színi megszegényülésektől, ezért inkább megnöveszttem a saját szőrzetemet. Formára nyírom, ápolom, csak ne kelljen ragasztani. Legutóbb Szegeden, az Éjjeli menedékhely kedvéért növesztetem kőrszakállt.

– Pályakezdő koromban egy Pillangókisasszony-előadáson a Suzuki szerepét játszó énekesnőnek leesett a parókája, és csak gurult, gurult, a színpad szélén a lécfogta meg. A kollégán meg ott maradt

fásliban. Kínosak az ilyen helyzetek, szerencsére velem még nem fordult elő ennyire durva eset – mondja az operatőrgozat vezető szopránja, Vajda Júlia. – Fodrászunknak, Bodnár Gyurikának is ez a rémálma, ezért vagy ötvennyolc hajszállal szokta a parókáinkat rögzíteni, nehogy hasonló előforduljon. A víg özvegyet játszottuk, bonviván kollégám mindig úgy összeköcölt, hogy a Gyurika a takarásban tehetetlenül tombolva nézte, hogyan te-

szik tönkre azt a hajkölteményt, amit ő gondosan megalkotott.

Néhány évtizede Mánik László, a színház egyik akkori fodrásza még mindenki-től pontos fejméretet vett, és emberi hajból személyre szabott parókát készített. Azt mondják az énekesek, ez azért jó volt, mert rettenetesen kellemetlen tud lenni egy szűk paróka. Visszafoghatja a teljesítményt. A speciális műanyagokból gyártott mai modernnek már gumialapra készülnék, rugalmasak, kényelmesek, könnyebb őket viselni. Sokat fejlődött az elmúlt évtizedekben a színházi kellékipar, mindent meg lehet már készen vásárolni. Régen a műszempillát is a fodrászok készítették, és masztixszal ragasztották fel. Sokan előadás után begyulladt szemhéjjal kintlódak, mert nem bírták a gyantát. Nemcsak a rendezők, hanem a színészek, énekesek többsége sem igazán szereti a macerás előkészületet igénylő látványos, gondosan tervezett hajkölteményeket. „Nehogy már a hajam játssza el a szerepet!” – lehet tőlük gyakran hallani.

– Ha nagy sminkkel, bonyolult hajjal játszom, akkor akár másfél-két órával korábban is be szoktam menni előadás előtt – árulja el Vajda Júlia. – A fodrászok a művészek bizalmi emberei, az ügyes-bajos dolgokat is megosztjuk velük, sokszor segítenek azzal is, hogy miközben átalakulunk a kezük alatt, kibeszélhetjük a feszültségeinket is.

H. ZS.

TURIÁRTÓL A CSILLAGOS ÉGIG

A turikban és a piacokon időnként már öt-hatszáz forintért is lehet olyan műanyag parókát kapni, amelyek mellékszereplőknek akár színházi célra is megfelelnek. A szaküzletekben 20-30 ezerért már egészen jó minőségű parókákat árulnak. A legkiválóbb, valódi emberi hajból készült esetében a határ a csillagos ég, akár 150-200 ezer forintot, sőt még annál is többet kérhetnek értük. Bodnár György szerint színházi célra, néhány előadás kedvéért kár ennyit adni értük. A néző úgysem látja közelről, így nem tud különbséget tenni a minőségi drága és az olcsóbb praktikus között.

Hetvenmillió beruházás Újszentiván és Tiszasziget térségében

Közösen tettek a lóra

Példának ott van Domaszék, ahol már hagyománya van a lovassportnak

Fotó: Karnok Csaba

Újszentiván és Tiszasziget önkormányzata összefogott, hogy egy szinte érintetlen környezetben, Magyarország földrajzilag legmélyebb pontján valószínűleg meg egy lovas turisztikai szolgáltatást. A 70 millió forintos beruházás a Nemzeti fejlesztési terv részeként valósul meg.

Két önkormányzat adott be közös pályázatot, hogy az ország földrajzilag legmélyebben fekvő területén és annak környékén lovas turisták fogadására alkalmas turistautakat, létesítményeket hozzanak létre. A tervek szerint Újszentivánon szekérszín épül, a községben egy oktatási központot is kialakítanak. Itt a lovassport elméleti és gyakorlati oktatása mellett az érdeklődők megismerhetik a lóval kapcsolatos ősi szokásokat és a ló-ember kapcsolatát a munka, a harc és a szabadidős tevékenység téma-

körében. Korszerűsítik a helyi karámot és a versenypályát, és korabeli fogadóban szállhatnak majd meg a lovas turisták. Tiszaszigeten a jelenlegi szabadidőpark területén a lovasok 14 elemből álló akadálypályán próbálhatják ki magukat, a közönségnek 100 fős mobilállót építenek, továbbá 20 ezer négyzetméternyi területet füvesítenek. A kistérségben négy, fogatok számára is járható lovas turistaútvonalat építenek ki. A túrázók pihenőállomásokon tölthetnek el hosszabb-rövidebb időt.

– Ezekre a helyekre már megvásároltuk az itatókat, és kialakították a dísztavakat is – mondta Ferenczi Ferenc tiszaszigeti alpolgármester. – Az alföldi táj jellegzetességeként számmon tartott gémeskutakat több helyen csodálhatják meg majd a turisták: a Mélypont emlékhelynél, a szabadidőparkban és Tér-

váron. Utóbbi helyen szabadtéri szekérmúzeumot rendezünk be. A program a Nemzeti fejlesztési terv részeként valósul meg, tervezett költsége több mint 70 millió forint. A lovasparadicsom kialakítását 2007 őszén fejezik be. A támogatók között szerepel az Európai Unió, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium.

NYEMCSOK ÉVA

SEKER ÉS LÓSZERSZÁM KERESTETIK

A térvári szabadtéri szekérmúzeumban nemcsak négykerekes alkalmasságokat, hanem a lószerszámokat is szeretnék bemutatni. Ezért arra kéri a lakosságot, aki fel tud ajánlani szekeret, lóápolással kapcsolatos eszközöket, lószerszámot akár pénz ellenében, jelentkezzen a tiszaszigeti önkormányzatnál.

edvin marton
és a Fool Moon
közös karácsonyi koncertje

December 27. 19 óra
Szeged
Városi Sportcsarnok

Edvin Marton, Fool Moon Karácsony

A világhírű hegedűművész, Edvin Marton és a Szegeden méltán híres Fool Moon együttes közös karácsonyi koncerttel köszönti a Szeged Városi Sportcsarnokban december 27-én az odalátogató közönséget.

Az idei évben Emmy-díjjal kitüntetett hegedűvirtuóz és a grazi Európa és taiwani nemzetközi a cappella fesztivál győztes vokálötöse nem első ízben lépnek fel együtt.

A koncerten mind a két sztárscapat külön-külön műsorral készül, de ter-

mészetesen közös produkciókat is előadnak.

Az érdeklődők igazi ünnepi hangulatban részesülnek a Stradivary és az a cappella csapat különleges hangzására való tekintettel.

Edvin Marton és a Fool Moon együttes tagjai ezúton kívánnak kellemes karácsonyi ünnepeket az olvasóknak, és szeretettel várnak mindenkit december 27-én, 19.00 órakor a Városi Sportcsarnokban.

(x)